

METODICKÉ LISTY

Výstup projektu 2.11.00.A

„Nově vytvořené programy s komponentou tvořivého myšlení
pro počáteční vzdělávání ve Vv“

UNIVERZITA
JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA
2008

Pracovní listy – doporučené publikace k současným osnovám.

Metodické listy - obsah:

- Klíčová slova. Očekávané výstupy žáků.
- Klíčové kompetence – vazba na ŠVP.
- Pomůcky a metody práce.
- Činnost učitele a činnost žáka – struktura hodiny, vhodné individuální doplnění.

Mentální mapa:

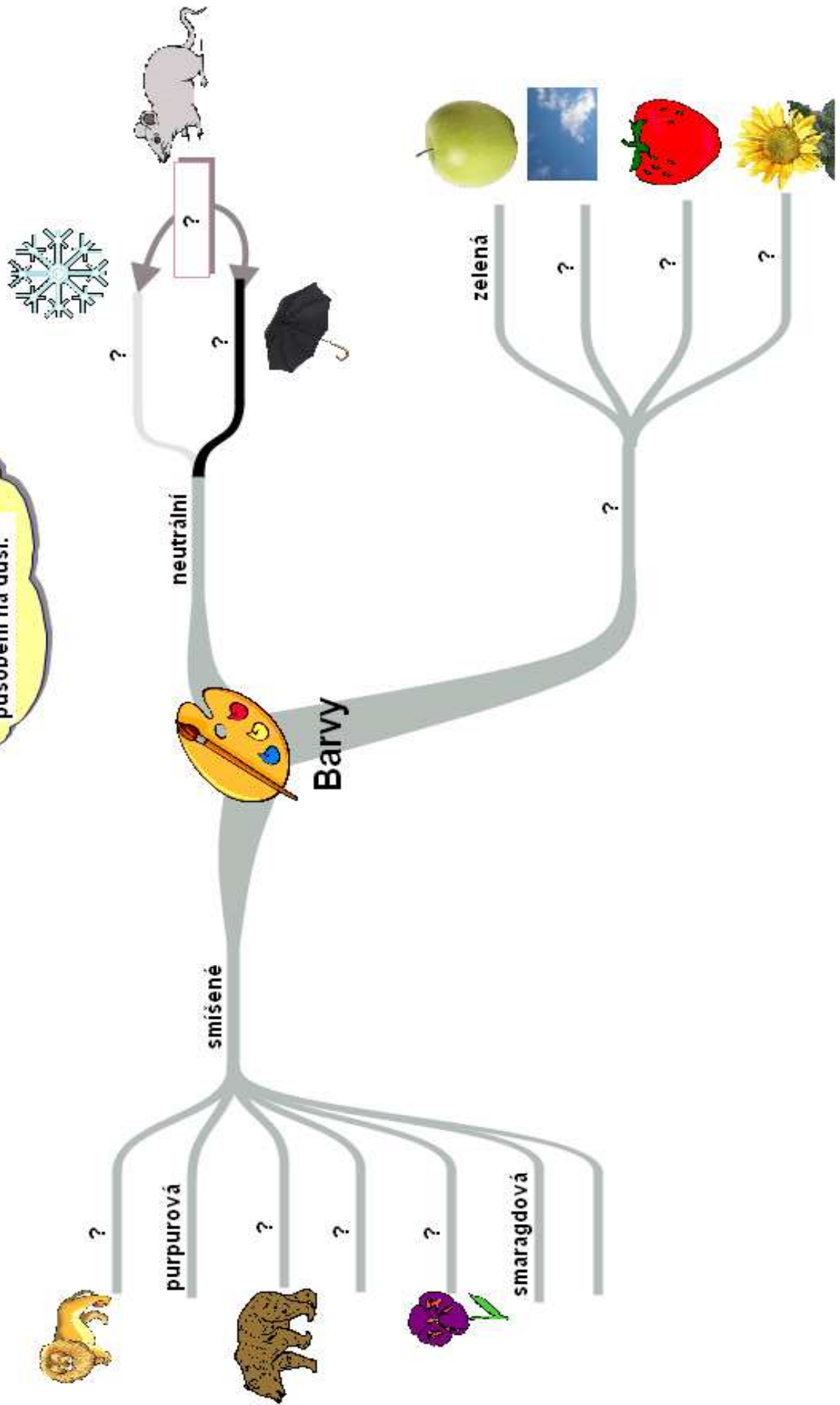
- SW Inspiration a MindManager pro vlastní úpravu a případné doplnění.
- Soubory ve formátu „PDF“ – pro prezentaci bez možnosti vlastní úpravy.

Téma učiva v jednotlivých ročnících:

- **6. tř.: „Barvy“:**
 - o Dělení barev. Získání citu k barvám.
 - o Vhodné pro samostatné získávání informací.
 - o Využít i jako kolektivní řešení .
 - o Vhodné použít i jako slepou mapu.
- **6. tř.: „Starověké Řecko ve výtvarném umění“:**
 - o Hlavní znaky řecké architektury.
 - o Seznámení se s historickými dokumenty.
 - o Získání vztahu k historickým dokumentům a památkám.
- **7.-9. tř.: „Monumenty“:**
 - o Získání pozitivního postoje k uměleckým dílům.
 - o Vhodná témata pro žákovské projekty.
 - o Vhodné rozdělit do více ročníků.
- **7.-9. tř.: „Klasicismus“:**
 - o Hlavní znaky architektury.
 - o Příklady hlavních památek.
- **9. tř.: „Leonardo da Vinci“:**
 - o Projevy renesance ve výtvarném umění.
 - o Zásady renesance.
 - o Vynálezy.

Dopiš barvy a domaluj
obrázky

Barva je prostředek
bezprostředního
působení na duši.

BARVY

Metodické listy - 6. ročník

Počet hodin: 1

Klíčová slova: barvy základní, smíšené a neutrální.

Očekávané výstupy žáka: zná základní dělení barev, vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení: vést žáky k samostatnému získávání informací z internetu a k celoživotnímu zájmu o výtvarné umění.

Pomůcky:

Mentální mapa

Obrazové materiály

Dějiny umění

Slavné světové monumenty

Encyklopedie

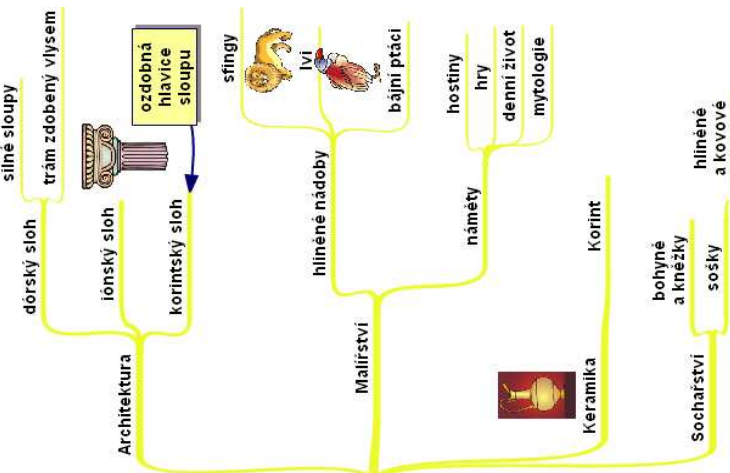
Organizace vyučování a metody práce:

- práce s mentální mapou
- řízený rozhovor
- diskuse
- práce ve dvojicích
- individuální práce
- práce s odbornou literaturou a s internetem

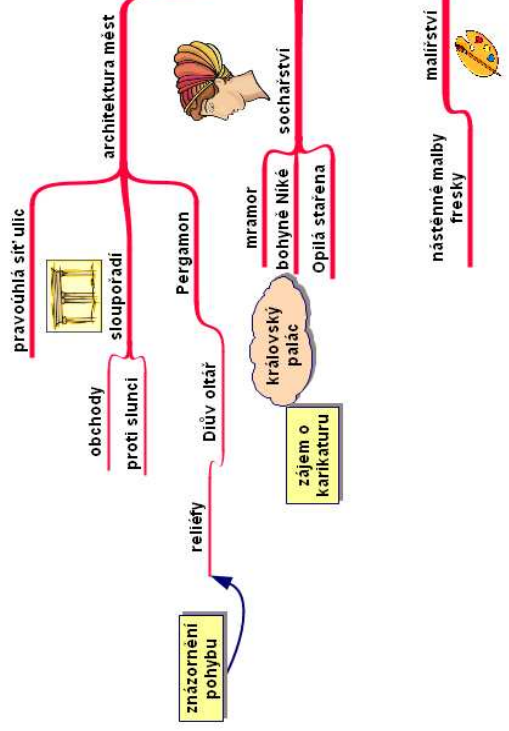
1. hodina

ČINNOST UČITELE	ČINNOST ŽÁKA
Motivace: <ul style="list-style-type: none">- rozhovor o barvách,- jak na nás která barva působí.	Účastní se rozhovoru.
Frontální práce s obrazovým materiálem Učitel předkládá žákům ukázky výtvarných děl a uvádí použité techniky (pastel, olejomalba aj.).	Žáci sledují obrazový materiál a výklad učitele.
Zadá samostatnou práci s mentální mapou – žáci doplňují označení barev dle obrázkové nápovědy. Vyzve žáky k uvedení dalších příkladů a jejich dokreslení do mapy.	Žáci samostatně dopisují a dokreslují myšlenkové mapy. Uspořádají výstavku myšlenkových map.
Dle situace ve třídě je možné rozšířit učivo o barevné spektrum – použití encyklopedie či internetu.	Pracují s odborným textem či internetem.
Kontroluje a hodnotí práci žáků.	
Shrnutí, hodnocení	
Závěr	

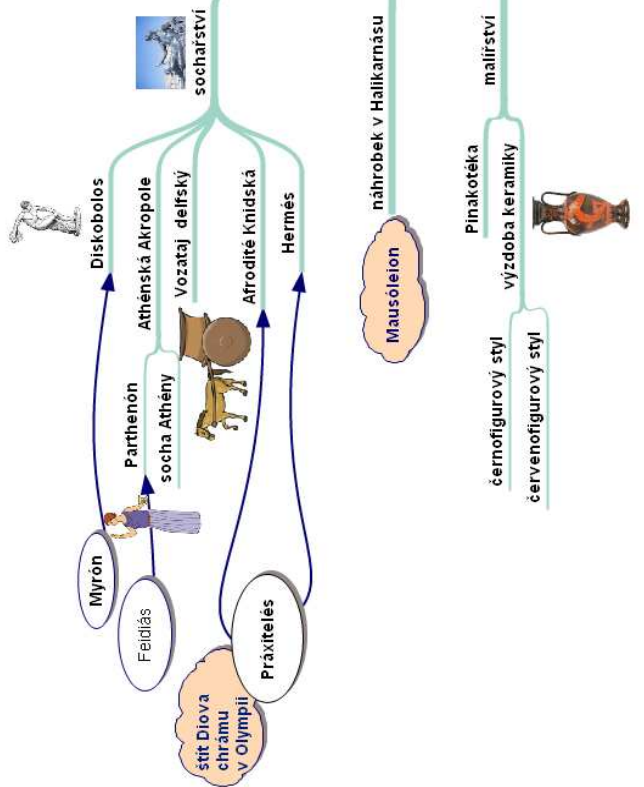
Starověké Řecko ve výtvarném umění

Helénistické období

Klasické období

stříhejší sloupy stojící na patce s frizurální výzdobou; hlavička tvar závitu

STAROVĚKÉ ŘECKO VE VÝTVARNÉM UMĚNÍ

Metodické listy - 6. ročník

Počet hodin: 1

Klíčová slova:

Očekávané výstupy žáka: podává přehled hlavních znaků řecké architektury; uvádí příklady památek z období starověkého Řecka.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení: vést žáky k samostatnému získávání a vyhodnocování informací z různých zdrojů (encyklopedie, dobové texty, historické dokumenty, historické filmy, beletrie, ...); vést žáky k celoživotnímu zájmu o výtvarné umění.

Kompetence občanské: nabízet žákům dostatek příležitostí k pochopení nutnosti chránit kulturní památky a historické dědictví.

Pomůcky:

Mentální mapa

Obrazové materiály

Dějiny umění

Slavné světové monumenty

Encyklopedie

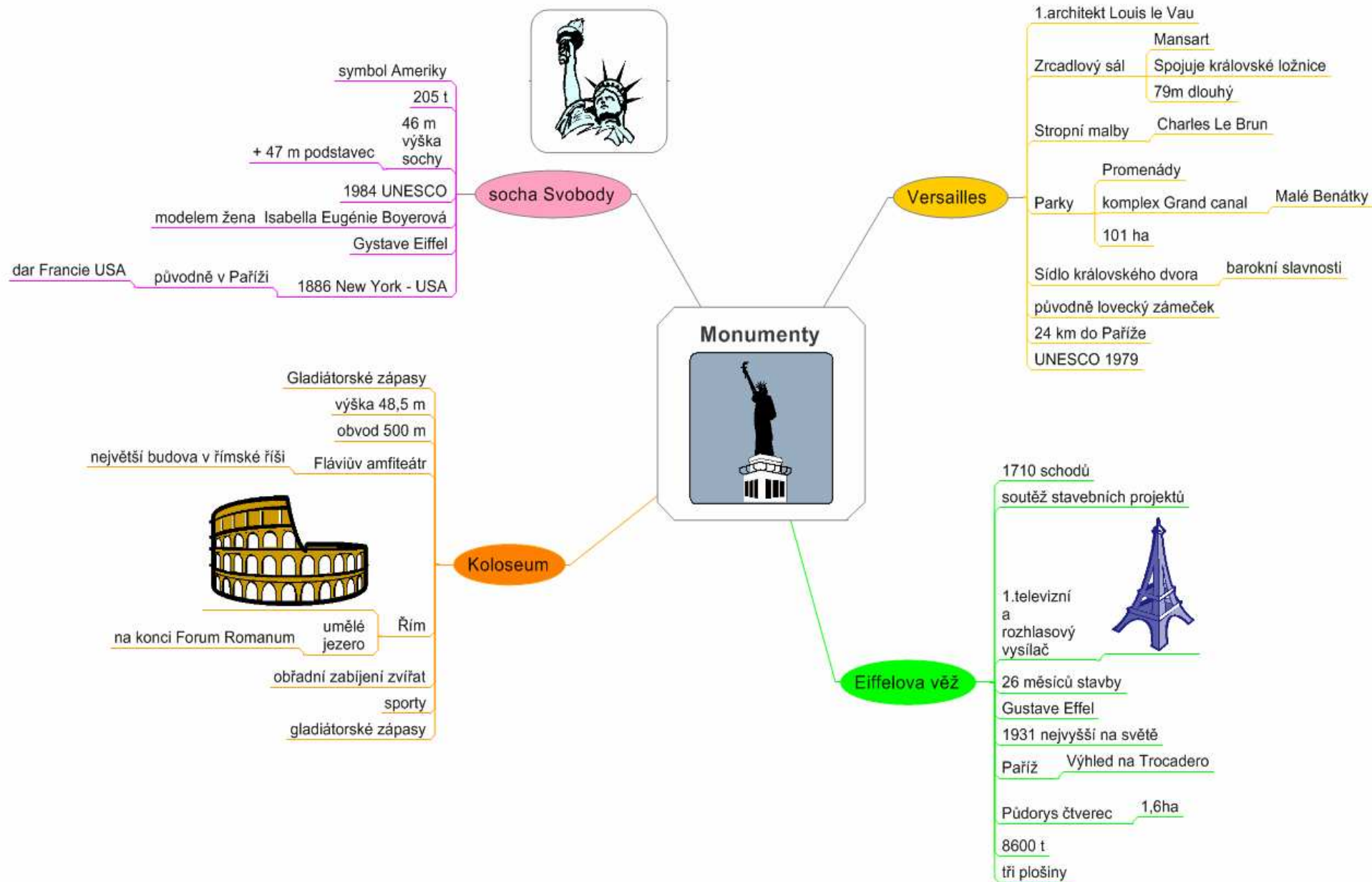
Dokumentární film

Organizace vyučování a metody práce:

- práce s mentální mapou
- řízený rozhovor
- diskuse
- práce ve dvojicích
- individuální práce
- práce s odbornou literaturou a s internetem

1. hodina

ČINNOST UČITELE	ČINNOST ŽÁKA
<p>Motivace</p> <p>Dovolená v Řecku</p> <ul style="list-style-type: none">- která místa a pamětihodnosti jste navštívili- které památky vás zaujaly- které období z dějin výtvarné kultury znáte? Čím se vyznačovala? Které znáš představitele a díla?	<p>Účastní se rozhovoru.</p>
<p>Frontální opakování – řecká historie se zaměřením na výtvarné umění.</p> <p>- doplní obrazovým materiálem; dle možností žáci pracují s internetem a vyhledávají kulturní dědictví Řecka.</p>	<p>Opakují poznatky z dějepisu dle pokynů učitele.</p>
<p>Práce s myšlenkovou mapou.</p> <p>Zadá úkol: vyhledejte na internetu či v odborné literatuře obrazový materiál k uvedeným dílům; napište, která vás nejvíce zaujala.</p>	<p>Žáci pracují ve dvojicích s mentální mapou dle instrukcí učitele.</p> <p>Čtou nahlas své práce.</p>
<p>Kontroluje a hodnotí práci žáků.</p>	
<p>Shrnutí, hodnocení</p>	
<p>Závěr</p>	

VÝZNAMNÉ MONUMENTY

Metodické listy - 7. až 9. ročník

Počet hodin: 1

Klíčová slova: významné monumenty, stavitelství.

Očekávané výstupy žáka: projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, charakterizuje a uvádí příklady hlavních architektonických památek.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení: vést žáky k samostatnému získávání a vyhodnocování informací z různých zdrojů (encyklopedie, dobové texty, historické dokumenty, historické filmy, beletrie,...); vést žáky k celoživotnímu zájmu o architekturu.

Kompetence komunikativní: vést žáky k vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu, nabízet žákům možnost zapojovat se do diskuse na kulturní témata, vést žáky ke kultivovanému ústnímu projevu, nabízet žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky nejen pro komunikaci, ale i pro poznávání uměleckých děl.

Kompetence občanské: nabízet žákům dostatek příležitostí k pochopení nutnosti chránit architektonické památky a historické dědictví.

Pomůcky:

Mentální mapa

Obrazové materiály

Dějiny umění

Slavné světové monumenty

Encyklopedie

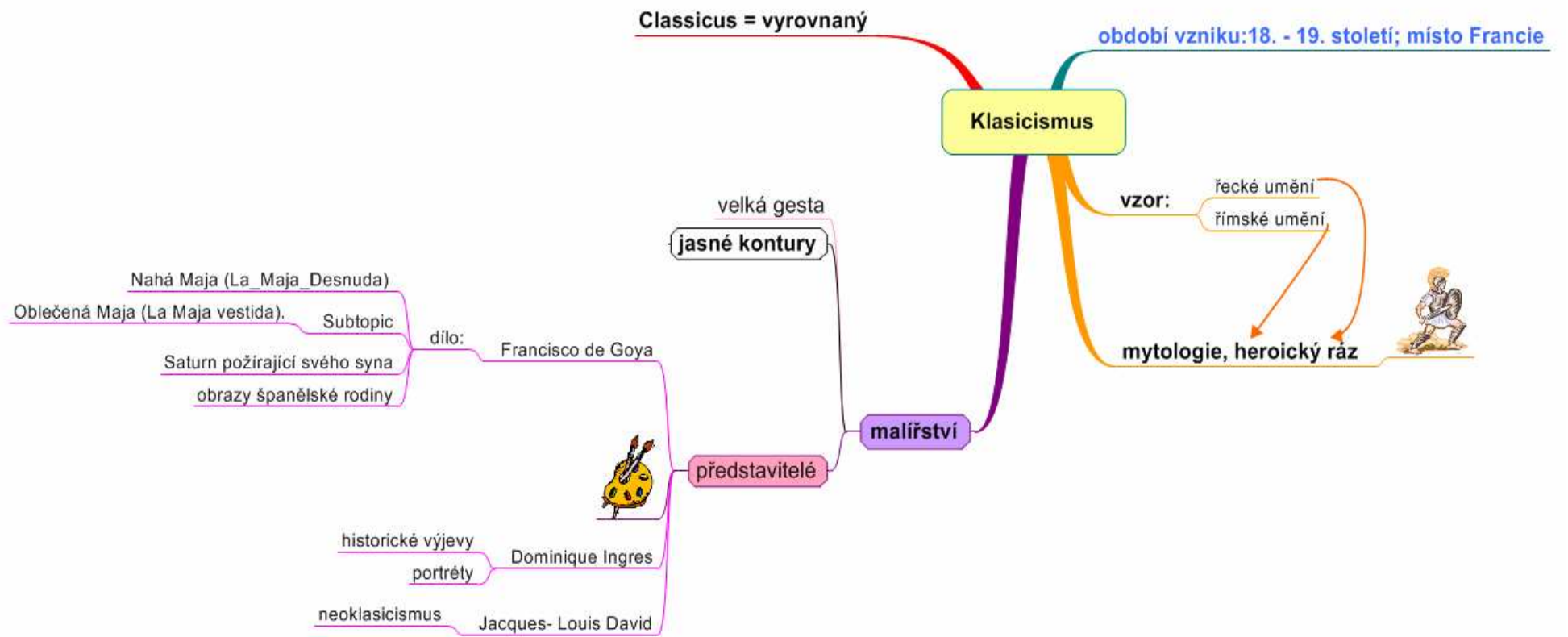
Dokumentární film

Organizace vyučování a metody práce:

- práce s mentální mapou
- řízený rozhovor
- diskuse
- skupinová práce
- individuální práce
- práce s odbornou literaturou a s internetem

1. hodina:

ČINNOST UČITELE	ČINNOST ŽÁKA
<p>Motivace</p> <ul style="list-style-type: none">- které země žáci navštívili- která stavitelská díla je zaujala <p>př. Sixtínská kaple (Itálie), Alabastrová mešita (Egypt), Modrá mešita (Turecko)</p> <p>Dokumentární film, obrazové materiály – dle možností školy.</p>	<p>Účastní se rozhovoru</p> <ul style="list-style-type: none">- uvádějí a popisují architektonicky významná díla.
<p>Frontální práce s myšlenkovou mapou</p> <ul style="list-style-type: none">- postupně rozbaluje mapu <p>1. etapa: předloží žákům pouze čtyři stavby</p> <ul style="list-style-type: none">- rozhovor o stavbách. <p>2. etapa: rozdělí žáky do 4 skupin a každé přidělí jednu stavbu z myšlenkové mapy.</p> <p>Zadá úkol: vyhledejte informace o daném monumentu.</p> <p><i>Pozn.</i> Je výhodné vést hodinu v multimediální učebně či ve školní knihovně. Kontroluje a hodnotí práci žáků.</p>	<p>Žáci uvádějí, co už o stavbách znají.</p> <p>Pracují ve skupinách dle instrukcí učitele. Čtou nahlas své práce.</p>
<p>Postupně „rozvine“ celou myšlenkovou mapu.</p>	<p>Žáci konfrontují své informace s myšlenkovou mapou, event. doplňují další zjištěné údaje.</p>
<p>Shrnutí, hodnocení</p>	
<p>Závěr</p>	

KLASICISMUS

Metodické listy - 7. až 9. ročník

Počet hodin: 1

Klíčová slova: klasicismus, Goya, Ingres, David.

Očekávané výstupy žáka: vysvětlí projevy klasicismu ve výtvarném umění, podává přehled hlavních znaků architektury a uvádí příklady hlavních památek období klasicismu.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení: vést žáky k samostatnému získávání a vyhodnocování informací z různých zdrojů (encyklopedie, dobové texty, historické dokumenty, historické filmy, beletrie, ...); vést žáky k celoživotnímu zájmu o výtvarné umění.

Kompetence občanské: nabízet žákům dostatek příležitostí k pochopení nutnosti chránit kulturní památky a historické dědictví; vést žáky k úctě k vlastnímu národu i k národům jiným, k respektování kulturní odlišnosti jednotlivců i skupin.

Pomůcky:

Mentální mapa

Obrazové materiály

Dějiny umění

Slavné světové monumenty

Encyklopedie

Dokumentární film

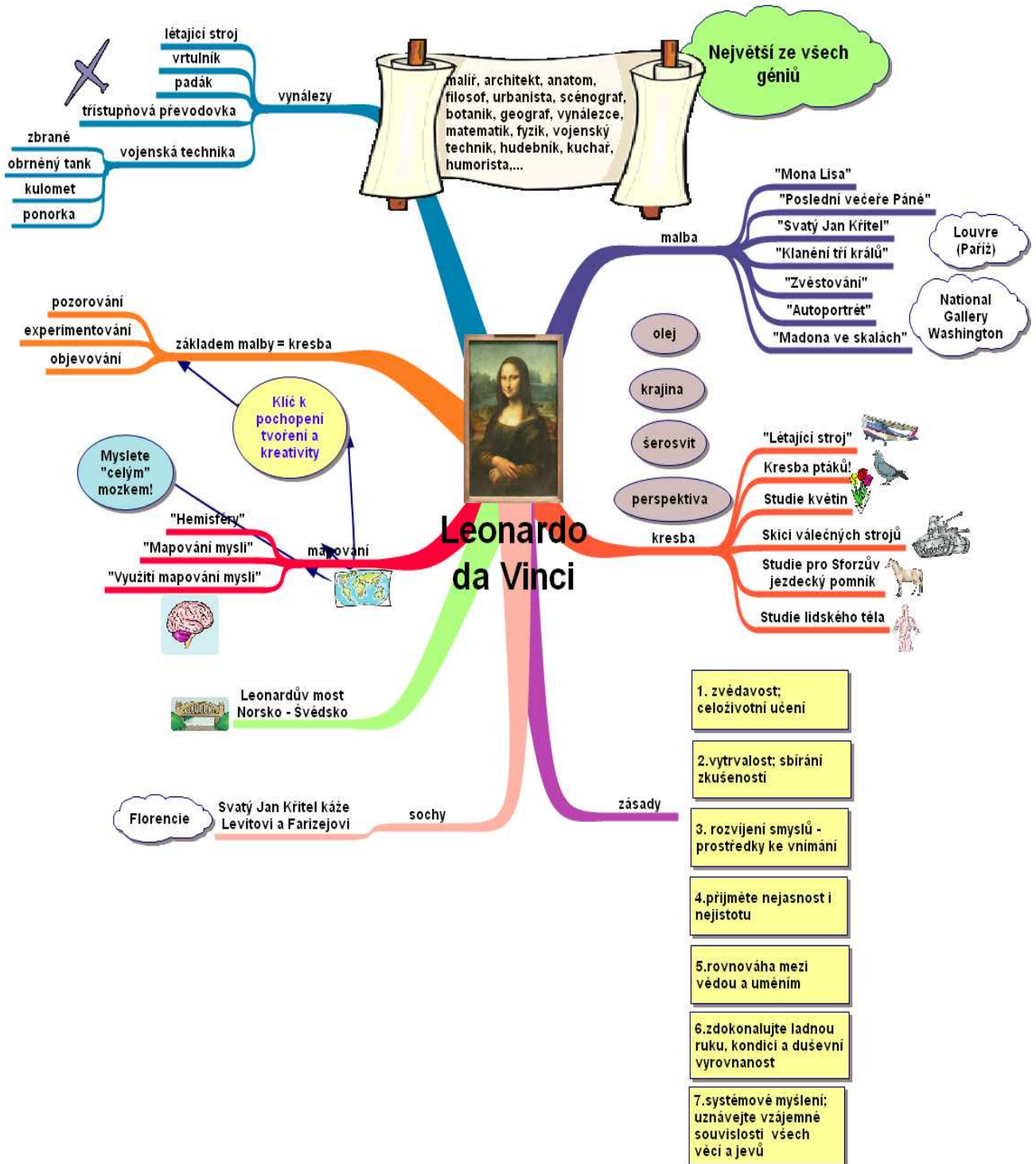
Organizace vyučování a metody práce:

- práce s mentální mapou
- řízený rozhovor
- diskuse
- práce ve dvojicích
- individuální práce
- práce s odbornou literaturou a s internetem

1. hodina

ČINNOST UČITELE	ČINNOST ŽÁKA
Motivace <ul style="list-style-type: none">- rozhovor o estetickém cítění- jakou výstavu výtvarných děl jsem naposledy navštívil?- která díla Vás zaujala?- jak se vyvíjelo výtvarné umění- které období z dějin výtvarné kultury znáte? Čím se vyznačovala? Které znáš představitele a díla?	Účastní se rozhovoru.
Frontální práce s myšlenkovou mapou <ul style="list-style-type: none">- podá žákům výklad o období klasicismu se zaměřením na výtvarné umění,- výklad doplní obrazovými materiály (se zaměřením na Goyu, Ingrese a Davida,- dle možností dokumentární film.	Žáci pracují ve dvojicích dle instrukcí učitele. Čtou nahlas své práce.
Zadá práci ve dvojicích: Vyberte si jednoho umělce z období klasicismu a zpracujte o něm a jeho díle myšlenkovou mapu. Pracujte s odbornou literaturou (či s internetem). Uspořádejte výstavku z myšlenkových map. Pozn.: Získaný materiál lze použít při závěrečném shrnutí učiva.	Žáci ve dvojicích zpracovávají myšlenkové mapy. Uspořádají výstavku myšlenkových map.
Kontroluje a hodnotí práci žáků.	
Shrnutí, hodnocení	
Závěr	

Renaissance

LEONARDO DA VINCI

Metodické listy - 9. ročník

Počet hodin: 1

Klíčová slova: Mona Lisa, genialita v umění, mapování.

Očekávané výstupy žáka: vysvětlí projevy renesance ve výtvarném umění, podává přehled hlavních znaků renesanční architektury, uvádí příklady hlavních renesančních památek.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení: vést žáky k samostatnému získávání a vyhodnocování informací z různých zdrojů (encyklopedie, dobové texty, historické dokumenty, historické filmy, beletrie, ...); vést žáky k celoživotnímu zájmu o výtvarné umění.

Kompetence občanské: chápe svět a jeho kulturu v globální dimenzi; chápe tradice a historické povědomí vyjádřené uměleckými díly; nabízí žákům dostatek příležitostí k pochopení nutnosti chránit kulturní památky a historické dědictví; vést žáky k úctě k vlastnímu národu i k národům jiným, k respektování kulturní odlišnosti jednotlivců i skupin.

Kompetence sociální a personální: navštěvuje památky, muzea a výstavy.

Pomůcky:

Mentální mapa

Obrazové materiály

Dějiny umění

Slavné světové monumenty

Encyklopedie

Dokumentární film

Organizace vyučování a metody práce:

- práce s mentální mapou
- řízený rozhovor
- diskuse
- práce ve dvojicích
- individuální práce
- práce s odbornou literaturou a s internetem

1. hodina

ČINNOST UČITELE	ČINNOST ŽÁKA
Motivace Cestování – Itálie, Francie – návštěva muzeí a výstavních sál (Louvre aj.), jakou výstavu výtvarných děl jsem naposledy navštívil? Která díla Vás zaujala?	Účastní se rozhovoru.
Frontální práce s myšlenkovou mapou. Postupně rozbaluje jednotlivé větve mentální mapy: <ul style="list-style-type: none">- dle možností dokumentární film- přečte úryvek ze životopisu- ozřejmí jeho kresbu a přínosy pro další obory – studie rostlin, lidského těla, konstrukce apod.	Žáci sledují mentální mapu.
Zadá práci s internetem: seznamte se s malířskými díly da Vinciho, zjistěte, kde se s nimi v dnešní době můžeme setkat.	Samostatná práce s internetem.
Zadá skupinovou práci: Seznamte se s přínosem da Vinciho v oblasti mentálního mapování; zpracujte o tom krátkou zprávu.	Pracují ve skupinách. Na archy papíru zpracovávají úkol dle pokynů učitele. Čtou nahlas své práce.
Kontroluje a hodnotí práci žáků.	
Shrnutí, hodnocení	
Závěr	